

طرح «کمربند- جاده» یک توافق کلیدی

هیات‌های ایران و چین در ۱۶ مورد از موارد قرارداد ۲۵ ساله توافق کردند. مهدی صفری، معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه در این باره گفت: این سفر بسیار مهمی پس از شروع کرونا تاکنون در بخش اقتصادی بود. صفری یکی از مهم‌ترین این توافق‌ها را توافق برای عبور «طرح کمربند- جاده» از ایران دانست.

خوراک پتروشیمی را گران نکند

مسلم صالحی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: توصیه می‌کنیم در بودجه ۱۴۰۲ هیچ افزایش قیمتی را برای گاز و خوراک پتروشیمی‌ها نداشته باشیم. اگر قرار باشد با تفکر حمایت از صنایع مادر به فعالیت بپردازیم، باید به‌گونه‌ای عمل کنیم که این صنایع توان رقابت با نمونه محصولات خارجی خود را داشته باشند.

میزان ذخایر آبی کشور

علی‌اکبر محرابیان، وزیر نیرو در حاشیه جلسه هیأت دولت با بیان این‌که هم‌اکنون بیش از ۶۰ درصد ظرفیت سدهای کشور خالی است، گفت: به منظور بهبود این شرایط، منتظر افزایش بارش‌ها در ماه‌های آتی هستیم و امید است با تحقق این مهم، حجم سدهای کشور افزایش یابد.

تحويل دو مرحله‌ای بودجه ۱۴۰۲

مسعود میرکافظمی، رئیس سازمان برنامه و بودجه در حاشیه جلسه هیأت وزیران در جمع خبرنگاران بیان کرد: وزرا و معاونان رئیس‌جمهور به صورت ریز وارد بحث بودجه شده‌اند. بعضی روزها از صبح تا شب روی تبصره‌های بودجه کار شده و فکر کنم یک جلسه دیگر برگزار و تبصره‌ها تمام می‌شود.

وی در پاسخ به سؤال خبرنگار «جام‌جم» مبنی بر تحويل بودجه سال ۱۴۰۲ عنوان کرد: بودجه دومرحله‌ای شده و آنچه برای مجلس قرار است بفرستیم با سال‌های قبل متفاوت می‌شود. ما الان باید تبصره‌ها، منابع و مصارف به شکل کلان را برای مجلس بفرستیم و پس از تصویب مجلس، جداول و ریزبوجه را تحويل مجلس بدهیم.

رئیس سازمان برنامه و بودجه افزود: در جلسه‌ای که جمعه گذشته با رئیس مجلس داشته‌ایم بنا شد در این هفته این مراحل نهایی شود. ما هم بر همین اساس اقدام کرده و بودجه در دو مرحله تهیه می‌شود.

میرکافظمی در ارتباط با برنامه هفتم توسعه خاطرنشان کرد: برای تهیه قانون برنامه هفتم توسعه کارها در حال انجام است. سیاست‌های کلی تازه ابلاغ شده و به سرعت نمی‌شود برنامه هفتم را نهایی کرد.

وی افزود: هرچند مؤسسات تحقیقاتی ما از سال گذشته اقدامات خود را آغاز کرده‌اند. معمولاً به این ترتیب است که اطلاعاتی که از مراکز تحقیقاتی ما می‌آید به سازمان برنامه و بودجه می‌رسد و بررسی‌ها از سطح کارشناسان تا معاونت‌ها آغاز می‌شود و در ستاد تنظیم برنامه هفتم، جمع‌بندی انجام می‌شود که این روند زمانبر است.

رئیس سازمان برنامه و بودجه تصریح کرد: امیدواریم پس از آن‌که سازمان برنامه و بودجه از تهیه برنامه بودجه آزاد شد، بلافاصله برنامه هفتم را با قوت و صرف نیروی بیشتر در کوتاه‌ترین زمان به دولت برسانیم. به دنبال این هشتم که بررسی بودجه در دولت خیلی طول نکشد، البته بررسی بودجه در دولت طول کشید و خیلی وارد بحث‌های جزئی و کارشناسی شده که البته خوب است چون موضوعات پخته‌تر می‌شود.

۱. مهار تورم و کاهش هزینه دولت
۲. رفع کسری بودجه دولت
۳. کنترل قاچاق و مدیریت ارز
۴. کنترل واردات کالاهای مصرفی
۵. استفاده از پیمان‌های پولی
۶. حذف عوارض صادرات غیر نفتی
۷. مدیریت و کنترل نقدینگی
۸. افزایش نرخ بهره بین بانکی
۹. تک نرخی شدن ارز
۱۰. اعمال مشوق‌های صادراتی

راهکارهای پیشنهاد شده برای کاهش نرخ ارز**رفع مشکل تورم**

زمانی که بازار به سمتی می‌رود که قابل پیش‌بینی نیست، پول به سمت بازارهایی که نقدشوندگی بالایی دارد، سرازیر می‌شود و اکنون دلار و طلا بیشترین نقدشوندگی را دارا هستند. بررسی‌ها نشان می‌دهد در طول نیم‌قرن گذشته، دلار پس از مسکن بیشترین بازدهی سرمایه را داشته که به موضوع تورم برمی‌گردد.

شاخص‌های بعدی که باید حل شود، کنترل قاچاق و کسری بودجه دولت است و شاهد هستیم پول پر قدرت همچنان به اقتصاد ایران تزریق می‌شود. البته عوامل خارجی هم روی این موضوع تاثیر دارند و برخی افراد به نمایندگی از برخی کشورهای همسایه اقدام به خرید اسکناس دلار در داخل کشور می‌کنند و پس از آن ارز از کشور خارج می‌شود. کشورهای افغانستان، پاکستان، ترکیه و کردستان عراق بیشترین خرید اسکناس ارز را در ایران دارند.

امیر...امینی
نیکشاس اقتصاد

مهدی صادقی‌شاهدانی
استاد اقتصاد دانشکده اقتصاد (فصل صادق‌۲)

یکی از مواردی که منجر به کاهش نرخ ارز در بازار می‌شود، اعمال مشوق‌های صادراتی به منظور تزریق ارز حاصل از صادرات به بازار است. از سوی دیگر تک‌نرخی شدن ارز و حذف عوارض صادراتی برای کالاهایی که ایران مزیت صادرات آنها دارد نیز می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. مدیریت نقدینگی و کنترل تورم نیز باید در دستور کار دولت قرار گرفته و مسیر ساختار خود را تغییر دهد. تعادل بازار ارز فقط مربوط به بانک مرکزی نیست و همه مطالبات را نباید از بانک مرکزی داشته باشیم، باید سایر دستگاه‌ها و وزارتخانه‌ها مانند وزارت خارجه، وزارت صمت و سایر وزارت‌های اقتصادی تسهیلگری کنند تا صادرات ما رونق بیشتری بگیرد و عرضه ارز در بازار بیشتر شود. علاوه بر فعالیت بانک مرکزی با کشورهای دیگر و مذاکرات چندجانبه، باید دیپلماسی اقتصادی هم فعال شود تا در شرایط تحریم بتوانیم مبادلات را با معاهدات پولی ایران با سایر کشورها رونق دهیم. در زمانی که تراز تجاری کشور مثبت می‌شود، یعنی عرضه ارز بیش از تقاضا می‌شود در آن صورت نوسان نرخ ارز کاهش پیدا می‌کند.

افزایش نرخ بهره بانکی

به دلیل افزایش نرخ ارز و قابل پیش‌بینی نبودن بازار، صاحبان سرمایه به منظور حفظ ارزش پول خود به بازارهای مختلف ارز رو آورده‌اند که این موضوع، باعث افزایش تقاضا و گرانی بیشتر در بازار شده است. به نظر می‌رسد دولت اگر قصد مدیریت بازار را دارد، باید همان‌طور که اعتقاد به افزایش نرخ ارز براساس تورم دارد، به همان میزان نرخ بهره بین بانکی که نتیجه آن افزایش نرخ بهره سپرده‌های بانکی است را بالا ببرد. در طول سال‌های گذشته با این هدف که نرخ تأمین مالی برای تولید افزایش نیابد، نرخ بهره بانک‌ها سرکوب شده اما آیتولید نیز به صرفه شده است. در نتیجه دولت باید به سمت مهار تورم و واقعی سازی اقتصاد برود.

کامران ندیری
کارشناس اقتصاد

کنترل قاچاق

قیمت ارز در بانک مرکزی تعیین نمی‌شود، بلکه قاچاق و خروج سرمایه قیمت ارز را مشخص می‌کنند که ۲۵ درصد ارز کشور مورد مصرف این دو عامل است که قطعاً در تعیین این نرخ تاثیرگذار هستند. رابطه تورم و دلار رابطه دوسویه‌ای است و هر دو بر هم اثر می‌گذارند اما تورم را باید علت و افزایش نرخ دلار را معلول بدانیم که البته این معلول بر علت هم اثر می‌گذارد. برای کنترل نرخ ارز ابتدا باید تورم ۴۰ درصدی به نرخ ۲۰ تا ۱۵ درصدی کاهش پیدا کند. موضوع بعدی جایگزینی دولت است و باید کوچک‌تر شود تا مشکل کسری بودجه حل قابل باشد.

سیدمحمد سجادی
معاون سابق ارزی بانک مرکزی

هیجان در خرید

افزایش تقاضا در بازار غیررسمی ارز ناشی از جو روانی و هیجانات است، مشکلی در تأمین ارز وجود ندارد و پیش‌بینی می‌کنیم طی روزهای آینده روند بازار ارز مثبت باشد و نرخ ارز کاهش شود. تمهیداتی که بانک مرکزی برای بازار ارز اندیشیده است نشان می‌دهد که برنامه‌ای برای کنترل بازار ارز در شرایط موجود وجود دارد. البته باید توجه داشت که عوامل داخلی و خارجی موجب التهاب بازار شده است. با توجه به امکانات بانک ارزی این موضوع طی روزهای آینده حل خواهد شد و مشکلات مرتفع می‌شود.

احمد لواسانی
دبیر سابق کارکن سازمان ایران

گزارش

کارشناسان اقتصادی در گفت وگو با «جام‌جم» پیشنهاد دادند

۱۰ راهکار مدیریت بازار ارز

محمدحسین علی‌اکبری
گروه اقتصاد

دلار با شروع فصل سرما بازار گرمی داشت به طوری که از پایه ۳۳ هزار تومان به کانال ۳۹ هزار تومان وارد شد اما در ساعات پایانی روز گذشته وارد کانال ۳۸ هزار تومان شد. فعالان بازار ارز که بار دیگر این روزها شاهد نوسانات لحظه‌ای قیمت‌ها هستند خوششان هم تأکید دارند که قیمت‌هایی که برای دلار و انواع ارزها ثبت می‌شود قابل باور نیست و بعید است که همین‌طور باقی بماند.

بازاری‌ها معتقدند هر زمان بازار ارز سیاسی شود، خریدهای هیجانی نیز در بازار افزایش پیدا می‌کند؛ هرچند طبق روال سنوات قبل معمولاً در ایام نزدیک به سال نو میلادی تقاضا برای خرید ارز افزایش پیدا می‌کند ولی در روزهای اخیر در کنار افزایش تقاضای خرید ارز در روزهای پایانی سال ۲۰۲۲ وقوع برخی اتفاقات سیاسی نیز به این نوسانات دامن زد. برخی تحلیلگران ارزی معتقدند جایگزینی نفت ایران با روسیه در بازارها، توقف مذاکرات، کسری بودجه دولت، افت

استفاده از ظرفیت پیمان‌های پولی

بازار ارز دو طرف دارد که یک طرف آن عرضه‌کننده و یک طرف متقاضیان ارز هستند. وقتی تقاضا به دلایلی افزایش یابد، نرخ ارز افزایش پیدا می‌کند و بازار دچار نوسان می‌شود. پیمان‌های منطقه‌ای دو یا چندجانبه موجب می‌شود تقاضا برای ارز کاهش پیدا کند، باید تلاش کرد تقاضای ارز کم شود و عامل روانی در بازار ارز به حداقل برسد. بخشی از تقاضا در بازار ارز، تقاضای غیراساسی است که قابلیت کنترل دارد. به فرض برای کالاهای مصرفی که وارد می‌شود، چهار میلیارد دلار از منابع ارزی صرف واردات می‌شود، بنابراین باید کالاهایی وارد شود که در خط تولید مورد استفاده قرار گیرد. در این صورت می‌توانیم برخی از کالاها را در داخل کشور تولید کنیم و صرفه‌جویی ارزی داشته باشیم. هر سال بین ۶۰ تا ۷۰ میلیارد دلار کالاهای مصرفی وارد کشور می‌شود که اگر بتوانیم حداقل پنج تا ۱۰ میلیارد دلار از واردات کالاهای مصرفی را کاهش دهیم در داخل کشور با کالاهای تولید داخل جایگزین کنیم، می‌توانیم بخشی از تقاضای ارز را کنترل کنیم. همه نهاد‌های مرتبط با اقتصاد باید با دولت هماهنگ باشند تا در کنترل تورم موفق شود و شرایط برای صادرات غیرنفتی فراهم شود تا ارز بیشتری وارد کشور شده و منابع ارزی متنوع شود که در این صورت می‌توان به کنترل نرخ ارز کمک کرد.

هادی قوامی
نیکشاس اقتصاد